

Výňatek ze standardů kvality sociálně právní ochrany dětí – účinnost od 1. 1. 2015 na základě novely zákona č. 359/1999 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky č. 473/2012 o provedení některých ustanovení zákona o sociálně právní ochraně dětí. V plném znění jsou spolu s přílohami v písemné podobě k nahlédnutí na OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany.

Standard č. 1 – Místní a časová dostupnost

Orgán sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) Úřadu městské části města Brna, Brno-Tuřany vykonává agendu sociálně právní ochrany dětí v 1. stupni, a to včetně agendy náhradní rodinné péče.

OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany se nachází v 1. patře budovy radnice na Tuřanském náměstí 1. Správním obvodem OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany jsou obce Tuřany, Brněnské Ivanovice, Holásky a Dvorská. Zastávky autobusu se nachází přímo před budovou ÚMČ a z centra Brna je možné dopravit se autobusem č. 40 a 48. Z Líšně a Židenic je možné dopravit se přímo před budovu autobusem č. 78. Parkoviště se nachází před budovou radnice u pošty a pekárny.

Odvolacím, kontrolním a metodickým orgánem pro OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany je OSPOD OSP Magistrátu města Brna.

Činnost OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany je specifikována Organizačním řádem ÚMČ Brno-Tuřany, přičemž pro klienty městské části obcí Tuřany, Brněnské Ivanovice, Holásky, Dvorská, ostatní občany, nezl. děti, osoby z řad laické i odborné veřejnosti, různé instituce, jejichž činnost se dotýká sociálně právní ochrany dětí, jsou informace ohledně činností vykonávaných OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany zveřejněny na oficiálních webových stránkách ÚMČ Brno-Tuřany (www.turany.cz).

Na webových stránkách se také nachází aktualizovaný popis sociálně právní ochrany dětí (SPOD) se zahrnutím základních informací k životním situacím, podmínek pro řešení, postup, uvedeny jsou kontakty základní i další potřebné v případě řešení tíživé situace na instituce, zařízení, poradny, krizová centra, právní předpisy, dále zde klienti naleznou kontakty telefonické, emailové na všechny pracovníky ÚMČ Brno-Tuřany, rozvržení úředních hodin, informace potřebné k doručování datových zpráv:

Úřad městské části města Brna, Brno-Tuřany.

Oddělení sociální péče

Mgr. Markéta Vlachová, Bc. Michaela Králová

Úřední hodiny: pondělí 8:00 – 17:00 hod., středa 8:00 hod. – 17:00 hod.

Tel: 545 128 234, 545 128 235

Mobil: 778 410 886, 725 457 444

El. Podatelna: podatelna.turany@brno.cz

Email: vlachova@turany.cz, kralova@turany.cz

Datová schránka: f9ubyek

Další informace o činnosti OSPOD, které jsou průběžně aktualizovány dle stavu, naleznou klienti v chodbě na nástěnce úřadu.

Pro městskou část Brno-Tuřany vykonávají veškerou činnost SPOD 2 pracovníce, které zajišťují celý správní obvod. Při vstupu na ÚMČ je na chodbě orientační tabulka, která klienta navede do kanceláře pracovníků OSPOD. Klienti mohou pracovníce kontaktovat osobně, telefonicky, e-mailem, datovou schránkou, faxem. Konzultace je možné domluvit individuálně s ohledem na možnosti klientů i mimo úřední hodiny, které jsou v pondělí a středu 8 – 17 hod. na základě aktuálních situací, rovněž je možné dostavit se bez ohlášení. V případě nepřítomnosti pracovníků je možné je kontaktovat na mobilním telefonu a na dveřích je pro klienty označena doba nepřítomnosti, důvod a na koho se má klient na ÚMČ obrátit. Na základě systému pohotovostních služeb, které jsou součástí výkonu sociálně právní ochrany dětí po pracovní době, slouží pracovníci sociálně právní ochrany dětí ÚMČ Brno-Tuřany pohotovost v zapsaném termínu. Pohotovost trvá týden od konce pracovní doby do začátku pracovní doby následujícího dne. Systém služeb byl odsouhlasen na poradě pracovníků OSPOD úřadů městských částí a Magistrátu města Brna dne 3. 10. 1995. Pracovní pohotovost je vyhrazena pro výkon základních, nutných a bezodkladných úkonů, kdy pracovníci operativně zvažuje a řeší rozsah poskytování sociálně právní ochrany dětí, je ve spojení s Policií ČR, Městským soudem v Brně.

Standard 2 - Prostředí a podmínky

Pracoviště orgánu sociálně právní ochrany dětí se nachází v 1. patře budovy Úřadu městské části města Brna, Brno-Tuřany na Tuřanském náměstí 84/1 a pro výkon sociálně právní ochrany dětí je zajištěno odpovídající zázemí. V přízemí je situován bezbariérový přístup s výtahem. Imobilní klienti, matky s kočárkem se pohodlně dostanou přímo do kanceláře pracovníků OSPOD i na ostatní pracoviště ÚMČ podle orientační tabulky, která je ve vstupní hale ÚMČ.

Standard 3 – Informovanost o výkonu sociálně právní ochrany dětí

Informace o rozsahu a podmínkách poskytování sociálně právní ochrany dětí jsou pro klienty dostupné ve srozumitelné formě s nabídkou pomoci, poradenství na webových stránkách úřadu městské části Brno-Tuřany www.turany.cz pod záložkou potřebuji si vyřídit, jedná se o popis sociálně právní ochrany dětí s kontakty a odkazy na další pomoc k orientaci v tíživé životní situaci. Dále je na webových stránkách městské části Brno-Tuřany dostupný integrovaný portál Ministerstva práce a sociálních věcí se zjednodušenými, ale velmi důležitými, vypovídajícími informacemi, které se týkají nemocenského pojištění, důchodového pojištění, sociálního pojištění, státní sociální podpory, hmotné nouze, rodiny a ochrany práv dětí, sociálních služeb, péče o zdravotně postižené občany, práce a práva, příjmů a životní úrovně, zaměstnanosti a také jsou zde dostupné elektronické formuláře. Na chodbě v 1. patře se nachází samostatná nástěnka sociálně právní ochrany dětí, kde klienti mohou získat řadu informací a kontaktů pro další ošetření své životní situace. Informace také poskytují pracovníci OSPOD klientům telefonicky, e-mailem či v rámci potřebné osobní konzultace kterýkoli pracovní den. Nástěnka s letáky, vzory návrhů podání k soudu, kontakty na krizovou pomoc, poradny je také umístěna přímo v kanceláři OSPOD. Rovněž zde klienti naleznou odbornou literaturu týkající sociálně právní ochrany dětí. Letáky týkající se sociálně právní ochrany dětí se rovněž nachází u dětské lékařky a ve škole. OSPOD je prezentován s nabídkou pomoci, podpory a nabídnuté informace jsou v provedení srozumitelné i dětem.

Standard 4 – Personální zajištění výkonu sociálně právní ochrany dětí

Organizační struktura Úřadu městské části Brno-Tuřany je dána Organizačním řádem vydaným Radou městské části Brno-Tuřany. Referenti sociální péče jsou dle platné organizační struktury Úřadu městské části Brno-Tuřany zařazeni do Odboru všeobecného. Nad pracovním místem

referenta sociální péče jsou celkem dva stupně řízení, a to vedoucí Odboru všeobecného a dále tajemník Úřadu městské části Brno-Tuřany. Ten je též zaměstnavatelem. Místo výkonu práce je stanoveno pracovní smlouvou. Místem výkonu práce je město Brno. Pravidelným pracovištěm je Úřad městské části Brno-Tuřany, Tuřanské nám. 1, Brno. Kvalifikační předpoklady a osobní předpoklady jsou dány zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách nespádajícími do oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Pracovnice oddělení jsou vybaveny zaměstnaneckým průkazem, jež na přední straně obsahuje identifikační údaje zaměstnance a na zadní straně je vytištěn stručný souhrn oprávnění zaměstnance. Tímto průkazem se pracovnice prokazují při výkonu svojí pracovní činnosti ostatním zaměstnancům zaměstnavatele i třetím osobám. Pracovnice mají rovněž pověření primátora Statutárního města Brna, kterým se prokazují před soudy při soudních jednáních v řízeních občanskoprávních sporných a nesporných pro oblast SPOD.

Standard 5 – Přijímání a zaškolování

Pravidla pro přijímání nových zaměstnanců zařazených k výkonu sociálně právní ochrany vychází zejména ze zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s tímto zákonem je v případě potřeby vypsáno výběrové řízení. Vypsání tohoto řízení je zveřejněno na úřední desce a elektronickou formou na stránkách www.turany.cz. Dále je vypsání výběrového řízení oznámeno Statutárnímu městu Brnu a Úřadu práce, na jejichž internetových stránkách je výběrové řízení také zveřejněno.

Požadavky pro zájemce o pracovní pozici vychází ze zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávních celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, stejně jako povinnost doložení některých dokladů.

Standard 6 – Profesní rozvoj zaměstnanců

Úřad městské části má zpracovány individuální plány dalšího vzdělávání zaměstnance zařazeného v orgánech sociálně-právní ochrany v rozsahu minimálně 18 dnů za 3 kalendářní roky. Pracovnice OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany se průběžně účastní akreditovaných školení MPSV v rozsahu minimálně 6 školení za 1 rok. Jedná se o akreditované školení, kurzy, vzdělávání z problematiky výkonu sociálně právní ochrany dětí, pracovnice mají možnost ověřit a osvojit si teoretické poznatky, dát je do souladu s praxí, právními předpisy a upevnit svoje postupy v různých modelových situacích, sjednocovat praxi výkonu SPO s ostatními úřady. Pracovnice OSPOD se rovněž účastní metodických a konzultačních dnů sociálně právní ochrany dětí v rámci Statutárního města Brna pod záštitou oddělení sociálně právní ochrany dětí odboru sociální péče Magistrátu města Brna. Dále se každý 1 pátek v měsíci pracovnice OSPOD účastní supervize, která je důležitou oblastí profesního růstu, jedná se o podporu nezávislého kvalifikovaného odborníka.

Standard 7 - Prevence

Preventivní činnost OSPOD je zahrnuta v § 10 zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí a v této oblasti spolupracuje OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany se školami, školskými zařízeními, středisky výchovné péče, občanskými sdruženími, poradenskými centry.

Spolupráce se školami zahrnuje pravidelný kontakt s výchovnými poradci a školskými pracovníky, které do školy zvou zákonné zástupce nezletilých, samotného žáka nebo žákyni, pracovníky OSPOD na předem dohodnutou výchovnou komisi ve školském zařízení.

Na výchovné komisi se projednávají výchovné problémy nezletilých, např. kázeňské problémy, velká absence u žáků, omlouvání žáků zákonnými zástupci, prospěch ve škole, nepřipravenost na vyučování a nenošení školních pomůcek atd. Dokumenty, které prokazující navázanou spolupráci se základními školami se nazývají zápisy z výchovných komisí. Pedagogičtí pracovníci podávají oznámení o problémových dětech většinou písemnou formou a e-mailem. Pracovníci OSPOD a pedagogičtí pracovníci mají mezi sebou zpětnou vazbu a údajné informace si předávají (písemně, e-mailem či telefonicky).

Pracovníci OSPOD přijímají jakékoliv informace a podněty ohledně možného ohrožení dítěte např. prostřednictvím e-mailu, písemným a ústním sdělením. Podněty a informace může OSPOD obdržet od jakékoliv fyzické nebo právnické osoby. Na OSPOD se může s žádostí o pomoc obrátit rovněž samo dítě, a to i bez vědomí rodičů nebo jiných fyzických osob odpovědných za výchovu v souladu s § 8 odst. 1 zákona č. 359/1999 Sb. Dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti.

Pracovnice OSPOD na základě předvolání soudu nebo jakéhokoliv podnětu týkající se závadového chování dětí nebo závadového chování rodičů vůči dětem (§ 6 zákona č. 359/1999 Sb.), provedou sociální šetření v rodině, zjistí názor dítěte, provedou vyhodnocení situace dítěte a všimají si signálů, které by mohly nasvědčovat, že dítě je ohrožené. V případě, že pracovnice shledají potřebu intervence, pracují s rodinou, předají kontakty, zprostředkují potřebné služby.

OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany v rámci preventivního působení spolupracuje zejména se zástupci škol, školských zařízení zejména na území městské části a také v případě potřeby s Policií ČR, kdy v rámci samostatné působnosti jsou vedením městské části Brno-Tuřany a Policií ČR pořádány pravidelně konzultační dny k vyhodnocování uplynulého období, upozornění na problémy, trestnou činnost, potřebu intenzivnějších hlídek. Policie ČR vedení městské části zasílá statistiku případů. Základní škola má zpracován preventivní program prevence rizikového chování, který je postaven na třech základních bodech, výchova a vzdělání, nabídka kvalitních volnočasových aktivit a zajištění odborných služeb. Dále je vytvořen program proti šikanování a postup při zjištění šikany ve škole. Škola vždy informuje OSPOD, Policii ČR. Dále je pilířem preventivního působení v městské části Brno-Tuřany působení místních organizací, klubů, tělovýchovných jednot.

Standard 8 – Přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu

Pracoviště orgánu sociálně právní ochrany dětí ÚMČ Brno-Tuřany zajišťuje přijetí oznámení, posouzení naléhavosti a přidělení případu dle spisového řádu ÚMČ. Každý případ je posouzen s ohledem na naléhavost. Při hodnocení naléhavosti případu se pracovnice OSPOD zaměřuje zejména na tyto možné životní situace dítěte.

- Jsou rodiče (jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte) aktuálně schopni postarat se o dítě?
- Je dítě bez adekvátního dozoru a péče?
- Je zanedbávána péče o dítě?
- Je dítě týráno (podezření na fyzické či psychické týrání, u dítěte existují známky/projevy týrání, je dítě zneužíváno? Došlo k sebepoškození dítěte (známky na těle)?
- Jde o dítě s rizikem sebevražedného chování?

- Je akutně ohroženo zdraví či život dítěte?
- Je dítě intoxikované alkoholem/návykovými látkami?
- Je dítě na útěku z domova?

Toto vyhodnocení je prováděno bezodkladně po přijetí oznámení pracovníci OSPOD v běžné pracovní době nebo v době pohotovosti sociálním pracovníkem, který aktuálně vykonává pohotovostní službu OSPOD za město Brno. Naléhavé případy se vyhodnocují v souladu se zákonem ZSPOD (akutní ohrožení vývoje, zdraví a života dítěte) a řeší se neodkladně, tj. do 24 hodin od přijetí oznámení, ostatní do 30 dní od přijetí oznámení dle Zákona OSPOD a správního řádu. Zvláštní péče se věnuje dětem dle § 6 ZSPOD včetně návazné evidence (podrobné vyhodnocení a individuální plán dítěte). Nepříslušná podání se postupují neprodleně místně příslušnému úřadu.

Standard 9 – Jednání, vyhodnocování a individuální plán ochrany dítěte

Pracovnice OSPOD seznamují při výkonu SPO klienty se svými právy a principy SPOD. Informace o rozsahu a podmínkách poskytování SPO ve srozumitelné formě široké veřejnosti jsou veřejně dostupné na www.turany.cz. Zpřístupněné informace jsou průběžně aktualizovány. Dále se řídí ustanoveními Listiny základních práv a svobod, Úmluvou o právech dítěte, ustanoveními zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále zákon o SPOD), a ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb. (občanský zákoník). Dále se pracovnice OSPOD řídí Etickým kodexem Společnosti sociálních pracovníků ČR.

Klientům se specifickými potřebami je dostupný výkon SPO a je zajišťována stejně kvalitní SPO jako ostatním klientům. Pracovnice jsou připraveny využívat při sociální práci s klienty se specifickými potřebami externí tlumočnické služby pro skupiny klientů se ztíženou schopností komunikace (tlumočnické služby, znaková řeč).

Pracovnice OSPOD se řídí příslušnými ustanoveními zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (dále zákon o SPOD), a § 1 a § 2 Vyhlášky 473/2012 Sb. o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, používají zákonem stanovené metody sociální práce, jako je pravidelné vyhodnocování situace dítěte a rodiny a plánování postupu (individuální plán ochrany dítěte), používají dva systémy vyhodnocování: základní a podrobné.

Ve spise všech dětí, které byly vyhodnoceny jako děti spadající do § 6 zákona o SPOD, je vypracován Individuální plán ochrany dítěte (IPOD). Pracovnice OSPOD používají jednotný formulář, jehož obsah vyplývá z § 2 vyhlášky č. 473/2012 Sb.

Standard 10 – Kontrola případu

Kontrolu úrovně výkonu sociálně právní ochrany na ÚMČ Brno-Tuřany provádí pravidelně nadřízený orgán, a to pracovníci kontrolního a metodického orgánu odboru sociální péče Magistrátu města Brna. S ohledem na personální zajištění OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany (viz standard č. 4) jsou průběžná kontrola a postup při řešení jednotlivých případů zajišťovány především konzultací pracovníci OSPOD s pracovníci Magistrátu města Brna, kontrolním a metodickým orgánem, účastí pracovníků OSPOD na metodických a konzultačních dnech, konzultacemi s pracovníci jiných městských částí, účastí na supervizi.

Standard 11 – Rizikové a nouzové situace

Pracovnice OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany jsou informovány o možných rizikových a nouzových situacích. V případě těchto situací, ohrožením ohněm, vodou, mimořádnými událostmi má ÚMČ Brno-Tuřany zpracován požární řád, povodňový plán, je jmenována povodňová komise. V případě těchto krizových a nouzových situací jsou jak ostatní zaměstnanci, tak i pracovnice OSPOD seznámeny s opatřeními ke snížení nebezpečí výskytu těchto situací, postupem při přivolání, poskytnutí pomoci, včetně postupů při jejich řešení.

ÚMČ Brno-Tuřany má dále zpracován dokument s názvem Posouzení možných rizik v souladu s ustanovením § 102 odstavce 1 – 7, zákona č. 262/2006 Sb. zákoník práce. Tento dokument zahrnuje vlastní popis rizik, přijatá opatření na jejich odstranění, omezení jejich působnosti. Pracovnice OSPOD byla s tímto dokumentem prokazatelně seznámena. Na tento dokument navazuje směrnice tajemníka č. 2/2013 o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci se 3 přílohami.

Standard 12 – Dokumentace o výkonu sociálně právní ochrany dětí

OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany se při vedení dokumentace o výkonu sociálně právní ochrany dětí řídí podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí ve znění pozdějších předpisů, zejména podle § 54 a § 55 zákona a směrnicí ministerstva práce a sociálních věcí č.j.: 2013/26780-21 ze dne 19. 9. 2013 o stanovení rozsahu evidence dětí a obsahu spisové dokumentace o dětech vedené orgány sociálně právní ochrany dětí a o stanovení rozsahu evidence a obsahu spisové dokumentace v oblasti náhradní rodinné péče. Tato dokumentace je účinná od 1. 1. 2014 a byla vydána ve věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí dne 12. 12. 2013 ročník 11, částka 5 a je dostupná na OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany.

Standard 13 – Vyřizování a podávání stížností

Orgán sociálně právní ochrany dětí ÚMČ Brno-Tuřany má zpracována pravidla společně s výkladem pro podávání, vyřizování a evidenci stížností v podobě srozumitelné pro všechny občany. Tato pravidla jsou dostupná pro klienty na www.turany.cz a v písemné podobě jsou uložena k dispozici klientům v kanceláři OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany.

Standard 14 – Návaznost výkonu sociálně právní ochrany dětí na další subjekty

OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany má přehled o dostupných službách v regionu v písemné podobě, je přílohou standardů ÚMČ Brno-Tuřany, dále je dostupný v kanceláři OSPOD ÚMČ Brno-Tuřany, kontakty jsou rovněž v popisu SPOD na www.turany.cz.

Standard 15 – Dohoda o výkonu pěstounské péče

Standard 16 – Předávání informací v rámci výkonu pěstounské péče

Standard 17a – Změna situace

V současné době OSPOD Brno-Tuřany neuzavírá s osobami pečujícími nebo osobami v evidenci dohody o výkonu pěstounské péče (nepůsobí jako doprovázející subjekt). Je však nápomocen při výběru jiného subjektu, se kterým úzce spolupracuje.